

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4377/2018
25.09.2019. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Тони Баранек, адвокат у ..., против тужених Градске општине Стари Град, коју заступа Јавно правобранилаштво Општине Стари Град из Београда и туженог „ББ“ д.о.о. из ..., кога заступа Јовица Манић, адвокат у ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 585/17 од 26.06.2017. године, у седници већа одржаној 25.09.2019. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду број Гж 585/17 од 26.06.2017. године и пресуда Првог основног суда у Београду број П 4468/16 од 18.11.2016. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду број П 4468/16 од 18.11.2016. године је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени да му солидарно накнаде материјалну штету за 111 одузетих уметничких слика у укупном износу од 5.083.800,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана вештачења 28.10.2013. године па до коначне исплате у року од 15 дана. Обавезан је тужилац да првотуженој ГО Стари Град накнади трошкове парничног поступка у износу од 354.000,00 динара, а друготуженом да накнади трошкове поступка у износу од 383.219,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења 18.11.2016. године па до исплате у року од 15 дана.

Апелациони суд у Београду је пресудом број Гж 585/17 од 26.06.2017. године одбио као неосновану жалбу тужиоца и потврдио првостепену пресуду те је одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде другостепеног суда тужилац је изјавио благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права, због битних повреда одредаба парничног поступка и потребе уједначавања судске праксе, стављања странке у једнак правни положај, те новог тумачења права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/2011 и 55/2014), па је

оценио да је ревизија тужиоца дозвољена (вредност спора прелази износ од 40.000 евра) и да је основана.

Из утврђеног чињеничног стања произилази да је тужилац више година певао и сликао у ... улици у Од алуминујума је направио кофер који му је служио као штафелај, а у њему је држао прибор за сликање, ролне платна, слике које је урадио, графике и разгледнице, столицу и друго. У току јула месеца 2012. године свако вече је у дворишту зграда у пасажу улица ... број ... и ... бр. ..., остављао алуминијумски сандук – кофер на точковима димензија 1 x 0,6 x 1м, који је био закључан катанцем и везан ланцима. Надлежна инспекција тужене Градске општине Стари Град је решењем од 14.07.2012. године наложила уклањање тог кофера-сандука са јавне површине (пешачки пролаз) у року од једног часа, а закључком о дозволи извршења од истог датума је дозвољено извршење тог решења. Извршење је према записнику спроведено 19.07.2012. године, тако што је тужиочев кофер-сандук уклоњен. Уклањање је извршио друготужени „ББ“ д.о.о. по налогу првотужене. Тужиоцу је 20.07.2012. године омогућено да преузме лична документа из кофера-сандука који је тада био смештен у магацину друготуженог, а 26.07.2012. године након што је тужилац платио трошкове уклањања, тужилац је преузео кофер-сандук. Том приликом је потписао признаницу о преузимању металног кофера-сандука, а према садржини те признанице није ставио било какву примедбу.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су оценили да није основан тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужени надокнаде штету за 111 одузетих уметничких слика, налазећи да нема одговорности тужених на основу члана 172. у вези члана 154. и 158. Закона о облигационим односима. Оценили су да тужилац није доказао да је његов кофер-сандук када је довежен на плац друготуженог био обијен, те да није доказао да су радници туженог односно трећа НН лица украли садржину кофера-сандука, а на њему је био терет доказивања (члан 231. став 2. ЗПП).

Врховни касациони суд је оценио да нижестепени судви нису правилно применили правило о терету доказивања. Погрешно налази првостепени суд да је тужилац требао да докаже да је његов кофер-сандук када је довежен на плац друготуженог био обијен јер тужилац није био у пратњи сандука да би могао да има непосредних сазнања о томе у ком моменту је обијање извршено. Наиме, у случају да је кофер-сандук стигао обијен код друготуженог чија је пословна делатност складиштење и чување ствари, а кога је првотужена изабрала за пословног партнера, тада би друготужени морао записнички да констатује да му је стигао обијен кофер-сандук и да о томе извести првотужену, а суду достави доказ о томе. Међутим, друготужени није пружио никакве доказе у том правцу. Осим тога, није на тужиоцу да доказује да ли је прво или друготужени скривио што је његов кофер-сандук био обијен и што су из њега нестале ствари јер је првотужена организовала уклањање кофера-сандука са места на коме га је тужилац оставио, а друготужени га је складиштио и чувао, па су они солидарно одговорни за штету коју је евентуално тужилац претрпео. Нижестепени судови нису ценили чињеницу да је тужилац приликом првог контакта са својим кофером-сандуком на плацу друготуженог 20.07.2012. године (када је преузео лична документа из њега), уочио да је његов кофер-сандук обијен те да је позвао полицију, а да је са њим био и таксиста–сведок који га је довезао на плац друготуженог. О овоме је сачињена службена белешка од стране Полицијске управе за Град Београд, ПС Гроцка

– ПО Калуђерица 20.07.2012. године, као и извештај о поступању МУП-а Дирекција полиције од 28.05.2013. године. Ове предузете радње од стране тужиоца су биле довољно јасно исказивање примедби на стање и садржину његовог кофера-сандука, па су нижестепени судови дали погрешан значај томе што тужилац приликом преузимања кофера-сандука није ставио примедбе на признаници, а потуно занемарили чињеницу да је тужилац пре тога у првом контакту са кофером-сандуком ставио примедбе и позвао полицију, а потом поднео и кривичну пријаву. Првостепени суд је ценио исказ тужиоца о броју и вредности покретних ствари које су се налазиле у његовом обијеном коферу-сандуку, али га није прихватио јер је оценио да није поткрепљен са другим доказима. При томе је пропустио да оцени садржину кривичне пријаве коју је тужилац поднео МУП-у Републике Србије, ПС СТАри Град којом је пријавио нестанак кофера-сандука, а у којој је навео да су се у њему налазиле „вредне слике, графике, разгледнице, прибор за сликање, боје, четкице и сл. те две столице за седење, фотоалбум, свеска са текстовима и дневником који свакодневно пише“ и навео да је вредност предмета око 7.000 евра. Пропустио је првостепени суд да пита тужиоца на основу чега је тужилац извршио процену вредности садржине обијеног кофера-сандука на 7.000 евра, приликом сачињања кривичне пријаве, а у односу на постављени тужбени захтев који далеко премашује ову његову првобитну процену.

Нижестепени судови су закључили да на страни тужених нема неправилног рада да би се применио члан 172. ЗОО. Тужилац је у парници доказивао да је његов обијени кофер-сандук однет са површине која није јавна површина и доказивао је коме припада та површина, те приложио изводе из Регистра Катастра земљишта. Мада су изведени докази на те околности, нижестепени судови нису утврдили да ли се ради о јавној површини и да ли је првотужени правилно наредио одношење кофера-сандука по Закону о комуналним делатностима („Службени гласник РС“ бр. 88/11), те у складу са Одлуком о комуналној инспекцији која је важила у време уклањања тужиочевог кофера-сандука. У вези са тим треба ценити чињеницу да првотужена није подносила прекршајну пријаву, нити је вођен прекршајни поступак против тужиоца поводом неовлашћеног држања кофера – сандука на јавној површини.

За правилну примену материјалног права неопходно је утврђење релевантних чињеница на које је указано. Уколико нижестепени судови не могу да утврде количину несталих слика и њихову вредност вештачењем, суд може да одлучи и без вештачења, по слободној процени, ако се новчана обавеза не може утврдити, односно може да се утврди али са несразмерним тешкоћама (члан 232. ЗПП).

На основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић